

Even vergeten hoe mooi Holland is?
In het boerenland rond riviertje het Gein
bij Abcoude word je opnieuw verliefd.

tekst en foto's **Louël de Jong**

Tussen rietkragen en fluitenkruid

In de auto bedenk ik me dat mijn lunchpakketje nog thuis op het aanrecht ligt. Blijkt helemaal niet erg. Hotel-restaurant De Witte Dame, waar ik parkeer voor deze wandeling, heeft de lekkerste gerechten. Ook om mee te nemen. Ooit was dit imposante, witte gebouw het station van Abcoude, maar door verdubbeling van het spoortraject Amsterdam-Utrecht werd in 2007 een nieuw station geopend. Iets verderop. Ook de spoorbrug over riviertje het Gein werd vervangen door een aquaduct, een triomf voor natuurorganisaties die een stevige lobby voerden om treinen onder het maaiveld te laten rijden. Dit bijzondere landschap en dorp moesten zoveel mogelijk intact

blijven. Toch was er ook een verliezer. Het oude stationsgebouw stond jarenlang te verpieteren. Maar zie nu: fris witgeverfd met een mooie design-maar-toch-gezellig-inrichting, plus terras waar de stoeltjes ook in het gras mogen.

Het merendeel van deze Natuurmonumenten-route gaat langs het meanderende riviertje. Heen over Gein Zuid, terug over Gein Noord. Schrijver Nescio vond het Gein mooier dan de Ganges in India, dat zegt wat. Op de oeverlandjes bloeien zeeën boterbloemen, gele lis en wolken fluitenkruid, er is zoetgeurende meidoorn en steeds dat uitzicht op boerenland. Uit rietkragen klinkt gekwaak, getjilp en gekwetter van kuifeenden, kleine karekieten en waterhoentjes.

Lang geleden was dit moerasgebied, in de middeleeuwen begonnen met de ontginning door sloten te graven voor landbouwgrond.

Nog altijd staat het water in deze polders hoog. De mooie Oostzijdse molen draait regelmatig om het af te voeren, als hulpgemaal. Het motorgemaal bij het Amsterdam-Rijnkanaal doet het grote werk. De molen is be-

roemd door schilderijen van Piet Mondriaan, gemaakt in zijn realistische beginperiode. Eén daarvan, 'Oostzijdse molen aan het Gein bij maanlicht' (ca. 1903) hangt in het Rijksmuseum. Vanuit Amsterdam fietste hij vaak hiernaartoe.

"Heb je gezien hoe die fiets eruitzag?", vraagt Robert-Jan Prins, tweede molenaar en net bezig zijn Nederlandse Landgeiten te voeren. "Daarvan zijn destijds pentekeningen gemaakt. Op het stuur zat een klem zodat de fiets kon worden omgetoverd tot schildersezels, met ook allerlei extra standaards om die tweewieler stevig te kunnen laten staan."

De telefoon wordt erbij gepakt, foto's rollen voorbij: kijk toch hoe mooi de zon elke avond >>

Nescio vond het Gein mooier dan de Ganges

>> ondergaat achter Abcoude. Prins is van beroep natuurbeheerder, vandaar de rijkdom in het grasland rond de molen, met roze koekoeksbloemen, grote ratelaar, veldzuring en watermunt. Kwetsbare bloemsoorten krijgen weer kans dankzij maaien en afvoeren.

DE LINIEDIJK

De gekochte sandwich eet ik op een steigertje voor de molen. Wanneer doe je zo iets nog? Water klotst zacht tegen de oever. Hierna is het doorstappen, er is nog een stuk te gaan. De linedijk, ooit verdedigingslijn, biedt weids uitzicht over een landschap van slootjes, boerderijen, molens en weilanden. Dan buigt de route naar rechts, weg van het riviervak, richting het Amsterdam-Rijnkanaal en daarvoor Fort bij Nigtevecht. Het beton-

Overal slootjes, molens en weilanden

nen bouwwerk ligt verscholen in het groen op een eilandje. Het is onderdeel van de Stelling van Amsterdam (Unesco Werelderfgoed) die bestond uit dijken, dammen en sluizen om zo het land rond Amsterdam onder water te kunnen zetten als de vijand kwam. Vanuit 46 forten rond de hoofdstad werd die vijand in de gaten gehouden.

Op de dijk langs het brede Amsterdam-Rijnkanaal staat een verfrissende wind. Met verrekijker kun je hier eindeloos vogels spotten met kans op een blauwe flits van de ijsvogel.

Terug in het boerenland vallen de rijen knotwilgen weer op. Volgens Olga Ekelenkamp, boswachter Vechtplassen, zijn die een ontdekkingstocht op zich. In de knot groeien vaak allerlei plantjes en je kunt er restanten van eenden- of ganzennesten vinden. Ook opvallend is herenhuis Bijlmerlust op Gein Zuid 22. Oorspronkelijk stond dat in het buitengebied van Amsterdam, maar eind jaren zestig moest het

wijken voor de bouw van de Bijlmer. Met subsidie van de gemeente liet de nieuwe eigenaar het bijzondere, 18de-eeuwse pand steen voor steen afbreken en hier identiek opbouwen. “De Vecht en de Ankeveensche plassen, het Gein, Bullewijk, Hollandrecht (...), dat moet allemaal gezien worden als ‘onontbeerlijke aanvulling’ voor het bestaan van het miljoen mensen, die in dit deel van Nederland wonen”, schreef natuurbeschermer Jac. P. Thijsse in 1937 in een tijdschrift voor veldbiologie. Gelukkig is hij geen getuige van het feit dat de meeste van de genoemde namen nu vooral bekend zijn als woonwijk van de Bijlmer. Toch, hoe daar ook gebouwd is, dit stukje Holland is bewaard gebleven. Aan het eind van de middag en wandeling fietsen groepjes middelbare scholieren voorbij. Wat een rijkdom, steeds hierlangs komen. Daar moet wel een jonge Mondriaan of Jac. P. Thijsse tussen zitten. <<

WANDELROUTE

Wandelroute Liniepad bij Abcoude van Natuurmonumenten is 10 km en begint/eindigt bij station Abcoude (in uiterste noordwesten provincie Utrecht). Meer informatie: natuurmonumenten.nl. Je kunt ook starten bij Hotel-restaurant De Witte Dame, 750 meter verderop.

FORTEN

Fort bij Nigtevecht is momenteel alleen geopend tijdens rondleidingen. Maar normaal gesproken ook in het weekend en 's zomers vaak op mooie dagen doordeweeks. Er is horeca (kleinschalig), een algemene gedenkplaats voor nabestaanden en er zijn ateliers van kunstenaars.

TIPS

Loop bij voorkeur op een doordeweekse dag. In het weekend is het een stuk drukker, vooral met fietsverkeer. De wandeling is gemakkelijk te verlengen door bij het Amsterdam-Rijnkanaal de Liniebrug (voor fietsers en voetgangers) over te gaan, richting Nigtevecht. Je kunt hier ook overstappen op de NS-wandeling Gein en Vecht.